

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

Hvad sker der på Skagen Fuglestation?

HAANING I FELTEN Skagen Fuglestation åbnede i foråret 2017. Stationen har udviklet sig til et kraftcenter for en lang række projekter og uddannelse af især ringmærkere med specialviden, der gør, at mange unge, fra en stor del af Europa, søger til stationen. Skagen Fuglestation er imidlertid ikke en traditionel fuglestation, med faste morgenobser og standardiseret ringmærkning. Endnu i al fald. Det undrer bl.a. mig, og har efter min mening nok betydet, at stationen endnu ikke er blevet et naturligt mødested for feltornitologer, eller et sted man søger informationer, når man besøger Skagen. Jeg har ved flere tilfælde besøgt stationen, og har givet udtryk for min undrende spørgsmål overfor Simon Sigaard Christiansen, der har svaret tilbage. Samtidig er jeg blevet klogere på tankerne bag stationen, og processerne der er i gang. Læs med. Måske bliver du også klogere.

Jeg har ved flere tilfælde besøgt Skagen Fuglestation. Dels inden et heldagsbesøg i felten deroppe, hvor jeg har haft brug for en seng at overnatte i og dels for at besøge kaffebordet efter et twitch, til snak og hygge, ovenpå en fed fugleoplevelse. Jeg kan godt lide at komme der. Fuglestationen er beliggende i boligen ved det Grå Fyr, der blev istandsat inden åbningen af fuglestationen i foråret 2017.

Skagen Fuglestation har til huse i de renoverede fyrboliger ved det Grå Fyr, nær Skagens Gren. Foto: Henrik Haaning Nielsen

Fuglestationen er endnu kun i begrænset omfang blevet et samlingssted for gæstende fuglekiggere i Skagen på trods af fine forhold for en omgang kaffesnak om dagens oplevelser. På Blåvand – og Gedser Fuglestationer er det almindeligt at gæster kigger ind til en kop kaffe med en kage under armen. Det sker kun en gang i mellem på Skagen Fuglestation.

Alle er meget velkomne, og jeg vil personligt håbe at flere får øjnene op for Skagen Fuglestation som mødested.

Et af problemerne er nok at man som gæstende feltornitolog, kun sjældent møder fuglestationens personale ude i felten, ude på bakkerne, ude på obsposterne. Fuglestationerne er nemlig steder, hvor man dropper ind, ikke kun for hygge, men også for at dele oplevelser, få seneste nyt og høre om hvad der skete på morgenobsen, hvor den sortstrubede bynkefugl holder til, eller hvor man skal sætte sig i sydvestenvind?

Det kan man sagtens gøre eller få at vide på fuglestationen, men når man ikke har mødt folk fra stationen i felten føles det formentlig knap så oplagt at kigge ind. Synlighed er et nøgleord i forbindelse med ”at blive accepteret” og meget af den viden man ønsker, kan man få andre steder - hos de synlige.

Skagen gæstes hvert år af mange fuglekiggere i håbet om store oplevelser med fugletrækket samt sjældne fugle til at krydre det med. Foto: Henrik Haaning Nielsen

Personalet er vitterligt ude i felten og arbejde på flere af fuglestationens projekter, men det er ikke særligt ofte som egentlige trækobservatører, og man oplever ikke så tit at ringmærkerne kommer op og hører ”om der sker noget”. De kan også være i gang med andre af fuglestationens projekter, som ikke er i nærheden af de faste obsposter, man benytter som gæst i Skagen. Man oplever med andre ord ikke fuglestationens personale som meget synlige, og det er en vigtig pointe, vil jeg vurdere.

Den nye t-shirt med logo præsenteres af stationens personale. Foto: Simon Sigaard Christiansen

På Skagen Fuglestation prioriterer man i øjeblikket ikke at lave standardiserede trækfugletællinger.

Det undrer en del danske feltornitologer.

Man forsøger i stedet, som udgangspunkt, at uddanne personalet i at udføre træktællinger, ved at de sidder sammen med en erfaren lokal feltornitolog, der er tilknyttet fuglestationen, men det er langt fra dagligt det sker. De får dermed et indblik i, hvordan en morgenobs foregår, og lærer feltbestemmelse af de aktuelle arter. De får til gengæld ikke fornemmelsen af at indsamle tal i lange tidsserier og få et overblik over trækkets forløb over længere tid. Det er noget, jeg husker fra min tid på fuglestationer som noget meget givende og tilfredsstillende. En start ville være at indarbejde en fast 5 timers morgenobs og benytte denne som en slags målbar enhed. Se blot på de mange bearbejdninger der er lavet på baggrund af de faste optællinger på Blåvand Fuglestation gennem tiden. Daglige opdateringer om dagens resultater vil blive fulgt med spænding af feltornitologerne, er jeg sikker på.

Albatrossen fra september 2017 er netop set passere Grenen. Foto: Simon Sigaard Christiansen

Imidlertid har man på Skagen Fuglestation ikke ansat en egentlig observatør.

Simon Sigaard Christiansen, der er stationsleder på Skagen Fuglestation forklarer: "I perioder har vi ikke haft folk til at udføre opgaven, og hvorfor have én ude som tæller samme fugle som andre lokale laver optællinger af - og som måske kun får en brøkdel af fuglene som en lokal/erfaren fuglekigger optæller?" Han fortsætter: "Hvorfor sende én ud hvor der er mange fejlkilder (skiftende obspladser, tidspunkt på dagen, erfaring, antal medobservatører)?" "Data er på den måde ikke standardiseret."

Som det er lige nu, benytter man sig af, de dage hvor det er muligt, at gæstende feltornitologer kan udføre træktællinger for Skagen Fuglestation. Har man planlagt en weekend, en uge, en dag eller længere tid deroppe, og har man lyst til at udføre træktællinger for stationen, er man meget velkommen til at henvende sig til Skagen Fuglestation og aftale nærmere.

Simon tilføjer: "Vi vil gerne lave træktællinger, når det giver mening, og fordi det har værdi med et kontinuerligt overblik af trækkets forløb gennem sæsonen, selvom det ikke aktuelt har været muligt gennem hele året pga. bemanningen – vi skal jo have nogen her og nogen til at lære dem det, når de er derude - så vil vi rigtig gerne derhen, og det er her, at læseren af denne artikel faktisk har mulighed for at bidrage, gennem selv at tælle for stationen eller kommunikere med observatøren når der er én".

Troels Eske Ortvad har bl.a. dækket flere dage for fuglestationen i forbindelse med besøg på stationen, og har i den forbindelse fundet to nye arter for landet i 2018, nemlig lille sejler og stillehavslom.

Derudover har Morten Christensen stået for optælling af trækket i perioder i det tidlige forår, og undertegnede dækkede trækket over Grenen en dag i maj 2018.

Dette er blot for at nævne tre eksempler på, hvordan gæster på Fuglestationen kan bidrage til arbejdet på Skagen Fuglestation.

Der er imidlertid langt til en standardiseret dækning af fugletrækket over Skagen. Det er noget som Simon gerne vil skabe som en del af fuglestationens arbejdsopgaver, i al fald i forårs- og efterårssæsonen, men det er, som han selv også tidligere har nævnt, noget han ikke har prioriteret så højt, da fuglene tælles af både lokale fastboende feltornitologer samt af de hundreder af gæster der besøger Skagen på grund af fugletrækket.

Som han selv udtrykker det: "Lokalt i Skagen er der ift. Gedser/Blåvand i perioder mange erfarne feltornitologer og det er både en udfordring men også en uudnyttet ressource som det vil være dumt ikke at få mere ud af." "Vi vil nemlig ligeså gerne prioritere at samle de mange observationer fra dagen så et samlet overblik kan vises i sæson – men for at dette vil kunne lade sig gøre, skal vi have hjælp fra dem derude - og her har læseren af denne artikel som start en rigtig god mulighed for at bidrage til [rovfuglemonitoreringen](#) efter retningslinjer, som næsten alle lokale sidste år var med til at udarbejde"

Simon har altså med vilje holdt igen med standardiserede træktællinger, da han dels har forskellige overvejelser i forhold til optællingsmetoder, dels har tænkt at fuglene alligevel bliver talt af lokale aktive feltornitologer. Det er p.t. uddannelsen udi at kunne feltbestemme og lave optællinger, han ser en værdi i.

Hans prioriteter har derfor i højere grad handlet om uddannelse, ringmærkning, formidling, forskningsprojekter der er tilknyttet universiteterne samt socialt samvær og trivsel.

Han har formået at skabe stor søgning til fuglestationen således, at personaleledelsen er fuldbogstet næste år. Der bliver bl.a. endda tale om enkelte gengangere, samt et DOF ungdomsmedlem der var der en kort periode i efteråret, men som nu vender tilbage.

Til stationen er bl.a. tilknyttet lokale Knud Pedersen, der nogle dage står for at sidde på obsposten og guide udi både feltbestemmelse og optælling. Knud sammenstiller også forårets rovfugletræk. Michael Ancher er tillige tilknyttet stationen, og står for ringmærkningen ved Jennes Sø og den standardiserede CES-ringmærkning (ringmærkning af ynglefugle), mens ringmærkerne bosat på fuglestationen ringmærker på Sylviastien nær Grenen, når det prioriteres.

Der bliver lagt stor vægt på undervisning i fældningsstrategier hos småfugle på fuglestationen. Foto: Simon Sigaard Christiansen

De ansatte på stationen bliver uddannet grundigt i fuglenes fældningsgrænser, fældningsstrategier mm, og det er faktisk sådan at dataindsamlingen på de ringmærkede fugle, er af så høj kvalitet, at ringmærkeraspiranter søger til Skagen Fuglestationen da et ophold her, betyder et springbræt til andre fuglestationer ude i verden. Andre lokale er begyndt at dyrke aktiviteterne på stationen, og bliver nu lært op i ringmærkning, men dropper også ind til en kop kaffe af den simple grund, at det simpelthen er hyggeligt, og at det er skægt at lære nye mennesker at kende. Fuglene i sig selv og oplevelserne de giver, er et samlingspunkt, og det bør det også være.

På natfangst efter terner og vadefugle. Foto: Simon Sigaard Christiansen

Ringmærkerne oplever mange forskellige typer af fangst, og har bl.a. været ude at fange natravne, samt vadefugle og terner om natten. De rykkede tillige ned til Tverstedssøerne, hvor en formodet iberisk gransanger sang i foråret 2018, og takket være fangsten og den efterfølgende DNA-analyse kunne den sikkert bestemmes til netop iberisk gransanger. Se bl.a. [denne artikel](#).

Der gøres klar til natravnefangst. Foto: Simon Sigaard Christiansen

Der fremvises nordsanger! Foto: Simon Sigaard Christiansen

I 2018 ringmærkede Skagen Fuglestation ca. 7200 fugle og blandt disse bl.a. heftige fangster af nordsanger og blåstjert, udover den iberiske gransanger, samt gode fangster af bl.a. dværgværbling, hvidbrynet løvsanger, høgesangere, sibirisk gransanger, hvidsiskener og en gråsisken med islandsk ring.

Nordsanger den 8. september 2018. Fanget ved Jennes Sø af Michael Ancher. Foto: Simon Sigaard Christiansen

Blåstjert ringmærket den 24. september 2018. Foto: Simon Sigaard Christiansen

Personalet på fuglestationen stod desuden for fund af bl.a. blå glente og triel (ved Råbjerg Mile) i forbindelse med ture og feltarbejde i 2018. Altså en meget væsentlig del af årets sjældne fugle i Skagen i 2018. De kommer ikke bare af sig selv. Der ligger en stor indsats bag.

Der fremvises blåstjert. Foto: Simon Sigaard Christiansen

Når jeg besøger Skagen Fuglestation, og oplever stemningen og personerne bag, tænker jeg altid, at der er tale om et sted med stor dynamik og spændende opgaver og oplevelser. Sproget er ofte engelsk hen over bordet, da der er ansatte og assistenter fra det meste af Europa.

Fællesspisning på Skagen Fuglestation. Man melder sig til madlavning, rengøring etc. til fællesmøder, således at hverdagen fungerer i fællesskabets ånd. Foto: Simon Sigaard Christiansen

Der fejres nordsanger. Foto: Simon Sigaard Christiansen

Som uddannet trækobservatør og ringmærker med baggrund på bl.a. Blåvand Fuglestation undrer det mig imidlertid stadig, at man ikke i samme grad prioriterer en fast morgenobs, hvor en observatør dækker trækket i 5 timer på enten Grenen eller Nordstrand, samt at ringmærkningen på Grenen gøres standardiseret med 5 timer, hver dag, både forår og efterår. Det vil også gøre et besøg i Skagen endnu mere spændende, hvis man var sikker på at nettene var åbne. Skagen har så meget at byde på, også hits - de sjældne fugle, og det er en vigtig grund, til at så mange feltornitologer besøger Skagen. At åbne ringmærkningsnet øger chancen for at opleve en sjældenhed, er med til at pirre en spænding om dagens forløb og oplevelser. Dyrkes både synlig ringmærkning og trækobservationer, er jeg personligt sikker på, at fuglestationen kan opnå at blive et større mødested over en kop kaffe eller en øl for mange feltornitologer. Særligt hvis personalet bliver mere synligt.

Simon Sigaard Christiansen har imidlertid også ansvaret for, at driften af stationen er rentabel, og derfor prioriterer han også indtægtsgivende aktiviteter, der finansieres af både Københavns og Aarhus Universiteter. Det er bl.a. ved at undersøge, om småfugle er smittebærere af West Nile Virus, de monitorer skarvkolonien i Skarvsøen i reservatet langs Nordstrand, der udføres forsøg med radiotelemetri, der gøres forsøg med radarovervågning, og så indsamler personalet muslinger og snegle på høfterne i området til nærmere undersøgelse.

Han prioriterer, at de ansatte bliver til gode fuglestationsarbejdere. Derfor vægter han uddannelse i så høj grad, ligesom sociale aktiviteter samt helt grundlæggende aktiviteter som madlavning, rengøring og oprydning. Aktiviteter som man melder sig til på fællesmøder.

Simons motto er ”Fuglestationen er det, du gør den til”, og opfordrer alle, som bare har den mindste lyst, til at komme forbi. Måske får man lyst til at bidrage med noget, og skulle man f.eks. have lyst til at komme op blot en weekend og tage et par træktællinger, kan man prøve at henvende sig til Simon og høre nærmere om mulighederne.

Kontakt Simon på:

Telefon: 40217314

Email: ssc@dof.dk

Dato:
14. 01. 2019

Skrevet af:
Henrik Haaning Nielsen

Fotos af:
Henrik Haaning Nielsen
Simon Sigaard Christiansen

Emner:
DOF'S PROJEKTER

Tags:
FUGLESTATION, RINGMÆRKNING, SKAGEN, SKAGEN FUGLESTATION, UNG PÅ FUGLESTATION